Voorstel aan Gemeenteraad

Registratienummer: Z/23/422303

Onderwerp
Keuze harmonisatieproject BsGW

Voorstel
De gemeenteraad besluit:
1. De keuze te maken voor de **maatwerkvariant** extra container bij de afvalstoffenheffing
2. De keuze te maken voor het aanpassen naar een **voorkeursvariant BsGW** van de medische kortingsregeling voor de variabele afvalstoffenheffing
3. De keuze te maken voor het aanpassen van de kwijtscheldingsregeling naar een **voorkeursvariant BsGW** voor de afvalstoffenheffing
4. De keuze te maken voor de **maatwerkvariant** om de uitvoering van de externe vorderingen bij BsGW te laten
5. BsGW via een brief op de hoogte stellen van de keuzes van de gemeenteraad

Burgemeester,	Gemeentesecretaris,
mr. J.Th.C.M. Verheijen	J.A.M. Heesen

Inleiding

De gemeente heeft in 2013 de overweging gemaakt om toe te treden tot BsGW per 2014. BsGW helpt ons met de uitvoering van de gemeentelijke belastingtaken. Hiermee helpen zij de gemeente met het behalen van onze doelstellingen. Tevens kunnen zij dit effectiever dan als wij dat als gemeente zelf doen. Zo kost het minder geld.

BsGW is vanaf de oprichting in 2011 sterk gegroeid. Gemeenten zijn toegetreden onder de voorwaarden dat BsGW de bestaande systematiek en werkzaamheden zou overnemen. Bij de toetreding tot BsGW hebben alle gemeenten het bestaande beleid gehandhaafd. Hierdoor zijn er veel verschillen tussen gemeenten:

- Aantal heffingen via BsGW
- Veel verschillen in de heffingsgrondslag. Wie krijgt de aanslag, hoe wordt deze berekend etc..

Deze verschillen in heffingsgrondslag maken het inrichten van de fysieke en geautomatiseerde processen binnen BsGW arbeidsintensief en complex. Bovendien is dit verschil tussen de gemeenten niet terug te zien in de bijdragen. Gemeenten met veel maatwerk betalen in verhouding evenveel als gemeenten met een "eenvoudige" heffingsgrondslag.

Project harmonisatie

Bij BsGW en de deelnemers is de behoefte ontstaan om te kijken naar harmonisering van de verordeningen. Hiervoor is er een project gestart bij BsGW. De algemene doelstelling van het Project Harmonisatie is om te kijken naar de mogelijkheden om de diensten die de deelnemers momenteel afnemen bij BsGW te harmoniseren. Harmonisatie leidt tot een generieke verlaging van de uitvoeringskosten en door vereenvoudiging van de werkprocessen ook tot kwaliteitsverbetering in de taakuitvoering.

BsGW heeft in januari 2023 3 informatiesessies verzorgd voor de gemeenteraden. In het eindrapport van het project is per belastingsoort een of meerdere voorkeursvarianten opgenomen. Ook is per gemeente per belastingsoort inzichtelijk gemaakt of er nu sprake is van een voorkeurs- of maatwerkvariant.

Voor de maatwerkvarianten worden per 2024 extra kosten in rekening gebracht. BsGW heeft hiervoor offertes uitgebracht. Voor Sittard-Geleen betreft het onderstaande belastingsoorten.

Huidige maatwerkvarianten Sittard-Geleen

Belastingsoort	Maatwerk variant	Aanpassing belastingverordening nodig indien men over wil naar standaardvariant?
Afvalstoffenheffing - Extra container	**Extra container**	**Ja**
Medische korting op de afvalstoffenheffing Diftar	**Ingewikkeld**	**Ja**
Kwijtschelding op diftar - overig	**Heffing van afval is op basis van een vast bedrag terwijl de kwijtschelding op basis van aantal personen gaat (éénpersoonshuishouden en meerpersoonshuishouden).**	**Ja**
Externe vorderingen	**Ja**	**Niet mogelijk, altijd maatwerk**

Brief aan gemeenteraden en planning

Op 24 januari is er door BsGW een brief aan de gemeenteraden gestuurd. In de brief wordt aan de gemeenteraden gevraagd om:

- **Uiterlijk 30 juni 2023** een voorgenomen besluit te nemen voor ofwel een voorkeursvariant ofwel een maatwerkvariant
- **Uiterlijk 1 september 2023** een definitief besluit te nemen

In maart is er een brief naar BsGW gestuurd om aan te geven dat het voor de raad niet mogelijk is om voor 30 juni 2023 een voorgenomen besluit te nemen. "Wij streven er naar om in de raadsvergadering van juli 2023 de raad een keuze voor te leggen tussen een voorkeurs- of maatwerkvariant onder de voorwaarde dat alle daartoe noodzakelijke informatie door u aan ons beschikbaar is gesteld."

Uitgangspunten/ risico's

- Indien de gemeente kiest voor een maatwerkvariant wordt deze voor drie jaar afgenomen. Alle kosten komen voor rekening van de gemeente. De termijn van drie jaar wordt gesteld omdat er maatwerkprogrammatuur geschreven moet worden.
- BsGW stapt per 2024 over van softwareleverancier Centric naar GouwIT. Er bestaat een risico dat de maatwerkprogrammatuur niet op tijd klaar is voor de aanslagoplegging 2024. Maatwerk wordt dan later of handmatig opgelegd, de extra kosten zijn voor de gemeente.
- Indien de keuze niet voor 1 september wordt doorgegeven bestaat het risico dat de maatwerkvariant niet kan worden uitgevoerd.

Inhoudelijke discussie beleid gemeente

Naar aanleiding van het verzoek van BsGW is met name een inhoudelijke discussie nodig over wat de gemeente wil met het beleid ten aanzien van de afvalstoffenheffing, kwijtschelding afval en medische kortingsregeling.

Harmonisatie verordening afvalstoffenheffing Sittard-Geleen, Stein en Beek
De gemeenten Sittard-Geleen, Beek en Stein willen naast de afvalstoffenverordening en de uitvoeringsregeling afvalstoffenverordening ook de verordening afvalstoffenheffing zoveel mogelijk harmoniseren

Uitwerking bij programmabegroting 2024 en belastingmaateregelen 2024
Aanpassing van de begroting, verordeningen en verwerking in de tarieven van de genomen keuzes wordt meegenomen in de programmabegroting/2e programmarapportage 2023 en de belastingmaatregelen 2024.

Vervolgtraject Nieuwe kostenverdeelmethode
Voor 2025 wordt er gewerkt aan een nieuwe of geactualiseerde kostenverdeelmethode. De huidige verdeling van de kosten is nog gebaseerd op maatstaven die bij de toetreding van iedere gemeente zijn vastgesteld. Inmiddels zijn deze niet meer actueel.

Beoogd effect
Naar aanleiding van het verzoek van BsGW een inhoudelijke keuze meken voor met name het gemeentelijke beleid ten aanzien van de afvalstoffenheffing, kwijtschelding afval en medische kortingsregeling.
De gevolgen van de inhoudelijke beleidskeuzes van de gemeenteraad voor het harmonisatietraject doorgeven aan BsGW voor de inrichting van de belastingapplicatie.

Argumenten & Kanttekeningen
Onderstaand per onderdeel de toelichting, argumenten en kanttekeningen.

1. Extra container afvalstoffenheffing
Momenteel bestaat in Sittard-Geleen de mogelijkheid om een extra container voor restafval of gft te krijgen. Hiervoor wordt conform de verordening afvalstoffenheffing jaarlijks een vast bedrag van € 60 (2023) in rekening gebracht door BsGW.

Deze regeling is door BsGW gekwalificeerd als **maatwerk.** Om een aanslag voor een extra container op te kunnen leggen, moeten eerst gegevens vanuit de afvalinzamelingsbedrijven aangeleverd worden bij BsGW. Hiervoor bestaan nog geen standaardkoppelingen. De huidige ICT-systemen, die BsGW gebruikt, hebben onvoldoende mogelijkheden om gegevens van de afvalinzamelingsbedrijven geautomatiseerd in te lezen. In totaal 15 gemeenten maken in 2023 gebruik van extra containers.

Voorkeursvariant BsGW:
- Afschaffen in rekening brengen extra container

Voorgestelde Keuze:
- Kiezen voor maatwerkvariant, behouden van extra container

Argumenten
1.1 In de gemeente zijn ruim 900 extra containers in gebruik
Indien inwoners op een adres een extra container willen voor rest- of gftafval is dit mogelijk. Momenteel zijn 927 extra containers/emmers in gebruik in Sittard-Geleen, waarvan 479 containers voor restafval, 416 containers voor GFT, en 32 afvalemmers (40 liter).

1.2 Harmoniseren verordening afvalstoffenheffing
Ambtelijk zijn Sittard-Geleen, Beek en Stein het eens over het continueren van het mogelijk maken van het aanvragen van extra containers, in ieder geval totdat aparte inzameling en verwerking van luiers en incontinentiemateriaal werkelijkheid is.

1.3 De opbrengst afvalstoffenheffing voor de extra containers is € 54.000
Een optie is om de containers gratis te maken. De misgelopen opbrengsten worden dan verrekend in de afvalstoffenheffing. Nadeel is dat er dan geen drempel meer is om een extra container aan te vragen.

Kanttekening
*1.1 Extra kosten voor maatwerkvariant **extra container***
BsGW geeft in de offerte aan dat er eenmalige kosten zijn van € 6.368 en jaarlijkse uitvoeringskosten van € 7.251. De jaarlijkse kosten worden ieder jaar geïndexeerd met de CBS-index. De kosten zullen worden meegenomen in de afvalstoffenheffing.

2. Aanpassen medische kortingsregeling afvalstoffenheffing
Momenteel bestaat in Sittard-Geleen recht op reductie medisch afval

- voor een eenpersoonshuishouden, voor zover dit de 110 kg, 16 inworpen of 16 afvalzakken per jaar te boven gaat, maximaal:
  - € 79,00 per belastingjaar voor stomapatiënten
  - € 169,00 per belastingjaar voor incontinentiepatiënten.
- voor een meerpersoonshuishouden, voor zover dit de 220 kg, 32 inworpen of 32 afvalzakken per jaar te boven gaat, maximaal:
  - € 79,00 per belastingjaar voor stomapatiënten
  - € 169,00 per belastingjaar voor incontinentiepatiënten.

Deze regeling is door BsGW gekwalificeerd als **maatwerk**, omdat deze erg ingewikkeld is. Voor de inwoner is de korting moeilijk zelf te berekenen.

Voorkeursvarianten BsGW:
BsGW geeft twee voorkeursvarianten.

- een x percentage (met/zonder max. bedrag), en
- een vast bedrag.

Voorgestelde Keuze:

- een x percentage met max. bedrag

Het percentage en maximaal bedrag wordt vastgesteld bij de belastingmaatregelen 2024.

Argumenten
2.1 Regeling beter te begrijpen
Het huidige incontinentiebeleid van onze gemeente is ingewikkeld, moeilijk uitvoerbaar en moeilijk te begrijpen voor de inwoners. Bij de belastingmaatregelen 2023 is al aangekondigd dat onderzocht wordt of de gemeente bij de regeling die onder andere de gemeente Heerlen hanteert kan aansluiten. Deze regeling is dezelfde als de voorgestelde keuze van BsGW met een korting van 60% op de variabele afvalstoffenheffing met een maximum van € 80. De voorgestelde keuze is eenvoudiger en daardoor wordt de regeling beter te begrijpen voor de inwoners.
Onder de nieuwe regeling wordt:

- Geen onderscheid meer gemaakt tussen een- en meerpersoonshuishoudens
- Geen onderscheid meer gemaakt tussen stoma- en incontinentie patiënten

- Geen drempel meer toegepast voor het aantal kilo afval

2.1 Eerlijkste systematiek
Het ene huishouden heeft meer medisch afval dan het andere. Door te werken met een percentage korting op de totale kosten (met een maximumbedrag) ontvangen de huishoudens met meer medisch afval een hogere korting.

2.2 Afvalscheiden wordt beloond
Ondanks dat huishoudens met meer restafval meer korting ontvangen dan huishoudens met minder restafval, blijft het verminderen van restafval door beter te scheiden voordelig. In andere woorden, huishoudens die relatief weinig restafval aanbieden, krijgen relatief meer korting dan in de huidige situatie en huishoudens die relatief veel restafval aanbieden krijgen relatief minder korting. Dit is het effect van het wegnemen van de drempel vanaf wanneer de korting ingaat.

2.4 Harmoniseren kwijtscheldingsregeling
Om te harmoniseren tussen Sittard-Geleen, Beek en Stein, wordt gekozen voor een percentage met maximaal bedrag. Uitgangspunt is om voor de drie gemeenten het zelfde vaste bedrag en percentage vast te stellen.

Eerste berekening percentage (60%) en maximumbedrag (€150)
Op basis van een eerste indicatieve berekening kan gesteld worden dat met een percentage van 60% en een maximumbedrag van €150 de totale kosten van de regeling voor de gemeente in 2024 vrijwel gelijk blijven ten opzichte van 2023.
De verwachting is dat gebruikers gemiddeld nagenoeg evenveel korting ontvangen. Omdat de maximale korting iets lager is dan voorheen (€150,- i.p.v. €169,-) krijgen de huishoudens die relatief veel afval aanbieden minder korting. Huishoudens die relatief minder afval aanbieden ontvangen een iets hogere korting. Dit is het gevolg van het wegnemen van de drempel vanaf wanneer de korting momenteel ingaat (bijvoorbeeld na 110kg voor een eenpersoonshuishouden).
Dit wordt verder uitgewerkt bij de belastingmaatregelen 2024, het definitieve percentage en maximale bedrag wordt dan vastgesteld.

2.5 Geen extra kosten voor maatwerkvariant
BsGW geeft in de offerte aan dat er eenmalige kosten zijn van € 7.772 en jaarlijkse uitvoeringskosten van € 5.932. Door te kiezen voor een voorkeursvariant worden er geen extra kosten in rekening gebracht.

Kanttekeningen

*2.1 Deel huishoudens gaat erop achteruit bij aanpassing **medische kortingsregeling***
Bij de bepaling van het vaste bedrag en percentage wordt ernaar gestreefd om zo weinig mogelijk huishoudens erop achteruit te laten gaan. De maximale korting bedraagt op dit moment € 169.
Bij de belastingmaatregelen 2024 wordt dit verder uitgewerkt.

*2.2 Kosten **medische kortingsregeling** kunnen stijgen*
Afhankelijk van de keuze voor een vast bedrag en percentage kunnen de kosten afwijken. De kosten worden meegenomen in de afvalstoffenheffing.

3. Aanpassen kwijtscheldingsregeling afvalstoffenheffing

Momenteel bestaat in Sittard-Geleen kwijtschelding afvalstoffenheffing uit:

- 100% vastrecht, en
- Diftar, maximaal:
  - € 44,00 per jaar voor eenpersoonshuishoudens;
  - € 88,00 per jaar voor meerpersoonshuishoudens

De kwijtschelding diftar bestaat uit een maximaal bedrag voor de kosten van het aanbieden van de restafvalcontainer en de kilo's voor rest- en gft afval. Of het aantal ledigingen in de verzamelcontainers.

Deze regeling is door BsGW gekwalificeerd als **maatwerk**, omdat bij de heffing van de afvalstoffenheffing geen onderscheid wordt gemaakt in één- en meerpersoonshuishoudens.

Voorkeursvarianten BsGW:
BsGW geeft twee voorkeursvarianten.

- een x percentage (met/zonder max. bedrag), en
- een vast bedrag.

Voorgestelde Keuze:

- 100% vastrecht, en
- een vast bedrag

Argumenten

3.1 Eenvoudigere regeling
Door een vast bedrag kwijt te schelden op diftar wordt de kwijtscheldingsregeling eenvoudiger en daardoor beter te begrijpen voor de inwoners.

3.2 Keuze houdt rekening met inwoners met recht op kwijtschelding
De groep met recht op kwijtschelding is kwetsbaar en kan elke euro per maand gebruiken. Ondanks dat het geen grote groep is, is het van belang hier rekening mee te houden. De hoogte van het vaste bedrag kwijtschelding wordt vastgesteld in de programmabegroting 2024 en belastingmaatregelen 2024.

3.3 Geen extra kosten voor de maatwerk variant
BsGW geeft in de offerte aan dat er eenmalige kosten zijn van € 9.175 en jaarlijkse uitvoeringskosten van € 6.853. Door te kiezen voor een voorkeursvariant worden er geen extra kosten in rekening gebracht.

Kanttekeningen

3.1 Kwijtschelding extra container voor medische kortingsregeling
De drie gemeenten hebben bij BsGW gevraagd of de extra container kan worden vrijgesteld voor inwoners die recht hebben op de medische kortingsregeling. Zodra hier duidelijkheid over is wordt dit verder uitgewerkt bij de belastingmaatregelen 2024.

3.2 Regionale harmonisatie kwijtscheldingsregeling

Gemeenten Beek en Stein geven alleen kwijtschelding op het vaste tarief. Om te harmoniseren tussen Sittard-Geleen, Beek en Stein, zou de kwijtschelding op diftar in Sittard-Geleen afgeschaft moeten worden. De kwijtscheldingsregeling is echter maar een klein onderdeel van het totale beleid en geldt maar voor een relatief kleine groep inwoners.

4. Externe vorderingen

Bij de overgang naar BsGW vanaf 2014 is besloten om alle belastingen en heffingen via het belastingpakket van BsGW te laten lopen. Voor de externe vorderingen voert BsGW de heffing, inning, en bezwaar beroep uit. Tevens toetsen ze de belastingverordening fiscaal juridisch.
Het betreft de volgende belastingsoorten:

- Leges (voor zover niet via de balie burgerzaken)
- Scheepvaartrechten
- Aanlegrechten uitweg
- Rioolaansluitrechten
- Lijkbezorgingsrechten
- Marktgelden en marktpromotiegelden

De externe vorderingen zijn door BsGW gekwalificeerd als **maatwerk**. Voor de heffing en inning van deze belastingsoorten moet apart maatwerkprogrammatuur geschreven worden. Er is geen voorkeursvariant. De gemeente kan kiezen om wel of niet de uitvoering door BsGW te laten doen. Hiervoor geldt een minimale periode van 3 jaar.

Voorkeursvariant BsGW:

- Geen

Voorgestelde Keuze:

- Uitvoering bij BsGW laten voor de komende 3 jaar

Argumenten

4.1 Gemeente niet ingericht om zelf te heffen en innen
Het heffen en innen valt onder andere regelgeving dan het versturen van andere facturen. Bij de gemeentelijke heffingen is er sprake van een aanslag, andere invorderingstermijnen en inzet van deurwaarders. Er is op dit moment geen capaciteit en ook geen belastingapplicatie om deze werkzaamheden te kunnen uitvoeren.

4.2 *Bezwaar en beroep*
Er is op dit moment geen juridische kennis om bezwaar en beroep te kunnen oppakken door de gemeente.

4.3 Extra kosten voor de maatwerk variant
BsGW geeft in de offerte aan dat er eenmalige kosten zijn van € 10.374 en jaarlijkse uitvoeringskosten van € 34.431. Voor deze kosten is het op dit moment niet mogelijk om de werkzaamheden zelf uit te voeren.

De kosten voor behandeling van bezwaar en beroep worden achteraf in rekening gebracht. Voor een bezwaar wordt gemiddeld 4 uur gerekend en 20 uur voor een beroep. Er wordt een uurtarief van 80 euro gerekend. Op basis van gegevens van voorgaande jaren komt dit gemiddeld uit op € 30.000 per jaar. De meeste kosten worden gemaakt bij de leges en marktgelden.

Inclusie
Met de voorgestelde keuzes worden de kwijtscheldings- en medische kortingsregeling veel eenvoudiger en daarmee beter te begrijpen voor de inwoners. Daarmee worden het beleid en de specifieke regelingen toegankelijker en wordt er mogelijk meer gebruik van gemaakt.

Duurzaamheid
Bij het aanpassen van de regelingen voor de afvalstoffenheffing wordt uitgegaan van de vervuiler betaalt. Huishoudens worden extra beloond als het afval beter gescheiden wordt.

Financiën
De financiële consequenties van de voorstellen worden verwerkt in de begroting 2024/2e programmarapportage 2023. Bij de belastingvoorstellen 2024 worden de extra kosten meegenomen in de tarieven. De uitwerking van de gekozen systemantieken volgen in de programmabegroting 2024 en belastingmaatregelen 2024 in de gemeenteraad op 8/9 november. Het uitgangspunt is om de uitwerking van de systematiek zoveel mogelijk kostenneutraal te houden. Omdat de systematiek verandert is het mogelijk dat sommige huishoudens er licht op achteruit gaat en een andere huishoudens er licht op achteruit gaan. Voor wat betreft de huishoudens met kwijtschelding is het voornemen om het effect van de aanpassing zo klein mogelijk te houden.

Externe vorderingen
De kosten van de externe vorderingen worden doorberekend naar de betreffende belastingsoort. Deze belastingsoorten hebben geen kostendekkende tarieven, bij de belastingmaatregelen 2024 wordt beoordeeld of een deel van de kosten kan worden gedekt door verhoging van de tarieven. De kosten van bezwaar en beroep mogen niet worden meegenomen in de tarieven en komen als autonome ontwikkeling ten laste van de begroting.

Externe vorderingen	2024	2025 ev
Heffen en innen	€ 44.805	€ 34.431
bezwaar en beroep indicatief	€ 30.000	€ 30.000
Totaal	**€ 74.805**	**€ 64.431**

Het harmonisatietraject moet in de toekomst zorgen voor lagere uitvoeringskosten of minder snel oplopende kosten bij BsGW.

Communicatie en Participatie
Het collegevoorstel wordt gecommuniceerd via de openbare besluitenlijst. De raad wordt geïnformeerd via het bijgevoegde raadsvoorstel. De BsGW wordt met een brief op de hoogte gebracht van de keuzes van de Raad.

Vervolg
- Behandeling in het college op 30 mei 2023;
- Behandeling in de Ronde van 29 juni 2023;
- Besluitvorming in de gemeenteraad op 12/13 juli 2023;
- Vaststelling uitwerking keuzes in programmabegroting 2024 en belastingmaatregelen 2024 in de gemeenteraad op 8/9 november

Bijlagen

Bijlage 1.1: Brief van BsGW Project Harmonisatie gemeenteraadsleden 24-1-2023
Bijlage 1.2 :Brief van BsGW Tijdpad Harmonisatie 02-03-2023
Bijlage 1.3: Brief aan BsGW inzake harmonisatieproces-getekend
Bijlage 2: Brief aan GR BsGW keuzes gemeenteraad

Voorstel aan **Gemeenteraad**	
Steller : Telefoon : E-mail : Team : Concerncontrol Burgemeester: mr. J.Th.C.M. Verheijen	Registratienummer : gdsagb Reg. datum : 17 mei 2023 Reg.nummer(s) bijlagen : Gemeentesecretaris: J.A.M. Heesen

Burgemeester, mr. J.Th.C.M. Verheijen	**Gemeentesecretaris,** **J.A.M. Heesen**